

Onderwijs: Wie zet zich in voor jongerenwelzijn op scholen?

PvdD.....	2
CU.....	2
DENK.....	3
PvdA/GL.....	3
Volt.....	4
D66.....	4
BBB.....	5
NSC.....	5
BIJ1.....	5
SP.....	5
CDA.....	5
SGP.....	6
VVD.....	6
PVV.....	6
JA21.....	6
FVD.....	6

[Let op: Dit document bevat voornamelijk teksten uit concept-verkiezingsprogramma's. Hoewel we de definitieve wijzigingen hebben meegenomen in onze analyse en infographics, zijn deze niet in dit overzicht opgenomen.]

PvdD

- De Onderwijsinspectie gaat minder waarde hechten aan op toetsen behaalde cijfers. Zo krijgen scholen de ruimte om afscheid te nemen van de toetscultuur. We moedigen aan om breder te kijken naar hoe scholen presteren en de voortgang van leerlingen niet enkel in cijfers te vatten.
- Er wordt in het gehele onderwijs, naast lichamelijke ontwikkeling, ook ruimte gegeven aan geestelijke ontwikkeling.
- Ook mag het belang van gezond eten niet worden onderschat. Leerlingen kunnen zich beter concentreren en zijn gelukkiger als ze op school goed kunnen eten.
- Een goede mentale gezondheid begint op school. Tijdens lessen wordt aandacht besteed aan de druk die sociale media kunnen creëren om er op een bepaalde manier uit te zien, bepaalde kleding te dragen of de juiste feestjes te bezoeken. Er is volop aandacht voor pesten en hier wordt actief tegen opgetreden op bijvoorbeeld scholen, kinderdagverblijven en op sportclubs.
- Praktische en culturele vaardigheden worden ruimschoots aangeboden aan de kinderen. Activiteiten als handarbeid, schoolzwemmen, sportlessen, cultuurlessen (theater-, dans-, muziek-, schilderles, etc.) en schooltuinen worden gefaciliteerd en er komt extra geld voor.

CU

- Schaal de toetscultuur af. Een overmatige toetscultuur belemmert de ontwikkeling van brede onderwijskwaliteit en legt een grote prestatiedruk op leerlingen. Scholen krijgen de ruimte meer het accent te leggen op de persoonsvorming en socialisatie van leerlingen, naast de kwalificerende aspecten van het onderwijs. Scholen kunnen zelf kiezen hoe ze toetsen en kunnen ook alternatieven daarvoor ontwikkelen. In het voortgezet onderwijs krijgt het schoolexamen meer een eigen plaats, ook los van het centraal schriftelijk examen.
- Verlaag minimum aantal lessen. In Nederland is de schooldag relatief lang. Niet alle lessen zijn altijd nodig. In het licht van het lerarentekort kan worden overwogen het minimum aantal verplichte lessen te verlagen. Scholen zouden binnen een bepaalde bandbreedte zelf keuzes moeten kunnen maken.
- Versterk de jeugdhulp op school. De samenwerking tussen scholen, (preventieve) jeugdzorg en jeugdhulpverlening wordt slimmer ingericht. Deze (lokale) samenwerking richt zich op de bevordering van de lichamelijke en geestelijke gezondheid van leerlingen. Deze aanpak leidt niet tot meer maar tot minder diagnosticeren van leerlingen op scholen.
- Het huidige onderwijsbeleid richt zich teveel op scoren en het beste uit jezelf halen. Onderwijs is geen leerfabriek en we leiden niet op voor een prestatie maatschappij. We willen niet dat kinderen die even niet meekomen, worden uitgerangeerd naar de hulpverlening. In de klas en in collegezalen bereiden leerlingen en studenten zich voor op hun rol in de samenleving. Iedereen doet daarin mee met eigen talent.
- Verbeter de aanpak van schoolverzuim. Structureel schoolverzuim is een teken dat er iets niet goed gaat met leerlingen. Om het aantal 'thuiszitters' terug te dringen versterken en verbeteren we lokaal, regionaal en landelijk de samenwerking tussen onderwijs, en jeugdzorg (onder meer via reboundvoorzieningen). Ook wordt het mogelijk om tijdelijk een combinatie van digitaal onderwijs op afstand en fysiek onderwijs te volgen, als opstapje naar de terugkeer naar volledig onderwijs.
- Voer het gesprek over mentale gezondheid en prestatiedruk. Mentale gezondheid van jonge mensen is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Dit vraagt een cultuuromslag. Je bent niet goed om wat je presteert, wat je hebt, wie je vrienden zijn, je bent goed omdat ieder mens van waarde is. We maken daarom werk van de maatschappelijke dialoog over de prestatie maatschappij en over opvoeden en opgroeien in deze maatschappij. Dit vraagt om een gesprek met de hele samenleving: jongeren, ouders, onderwijs, zorg, sport- en vrijwilligersorganisaties, enzovoort.
- Een drempelloze overgang van het primair naar het voortgezet onderwijs is belangrijk. Dat kan een overgang zijn naar een tweejarige brugklas in het voortgezet onderwijs, samenvallend met de onderbouw. Er is dan geen eindtoets meer nodig in het po. Het po- en vo-onderwijs moet beter op elkaar aangesloten

te worden, bijvoorbeeld door doorlopende leerlijnen in te richten. Scholen moeten hiertoe zelf initiatieven kunnen ontplooiën. De wet wordt aangepast om dit mogelijk te maken.

- Dring de invloed van sociale media op onze kinderen terug. Veelvuldig gebruik van sociale media heeft een negatieve invloed op het mentale welzijn van kinderen. Techreuzen zijn financieel gebaat bij verslaafde kinderen die vasthaken aan hun product. Er komt een breed onderzoek naar de impact van sociale media en games, en naar de haalbaarheid en effectiviteit van mogelijke maatregelen. Sociale media worden in ieder geval verplicht hun producten minder verslavend te maken. De Code voor Kinderrechten is het uitgangspunt bij digitale diensten voor kinderen.
- Maak de sociale media minder verslavend. We willen dat sociale media bedrijven gedwongen worden om sociale media minder verslavend te maken en aan gebruikers meer controle te geven over het gebruik van de apps. Dit vergt verdere Europese regelgeving en afspraken en betere handhaving van bestaande regels.
- Strenger op leeftijdsgrens sociale media. Sociale media brengen jongeren veel moois, maar ook veel naars. We willen strengere regels zodat het toestemmingsvereiste tot 16 jaar voor gebruik van sociale media beter functioneert. Sociale media die niet ontworpen zijn om door jongeren zonder schade te worden gebruikt worden verplicht een leeftijdsgrens te hanteren en te handhaven. Bedrijven en sociale media die dat niet doen worden uit Europa geweerd.
- Zwemles voor ieder kind. Schoolzwemmen wordt een basisvoorziening voor ieder kind. Zwemmen is een basisvaardigheid, en net als gym, een mogelijkheid voor extra beweging.

DENK

- DENK wil door prestatiedruk tegen te gaan de psychische en mentale uitdagingen van jongeren het hoofd bieden
- De coronacrisis heeft er diep ingehakt bij onze jongeren. Voor hen betekende de coronacrisis dat ze te maken kregen met fysieke en psychische problemen. Hun leven stond stil in een periode waarin ze moeten bloeien en groeien. Dat zien we ook als het gaat om de onderwijsprestaties. Jongeren hebben veel achterstanden moeten inhalen en dat is helaas lang niet bij iedereen gelukt. DENK wil daarom blijvend aandacht voor die generatie die een deel van hun jeugd heeft moeten missen door corona.
- Op school zou je moeten leren wat het betekent om met verschillende mensen samen te leven. We zien echter dat er sprake is van segregatie op onze scholen. De school brengt mensen bij elkaar. Daarom zet DENK zich in dat kinderen met verschillende achtergronden elkaar op school ontmoeten. Binnen het onderwijs moet er ook meer aandacht komen voor de waarden die Nederland een land maken van iedereen. DENK wil versterking van het burgerschapsonderwijs om meer aandacht te geven aan gelijke behandeling van alle Nederlanders en de waarde van onze democratische rechtstaat. Cruciale thema's zoals het slavernijverleden, migratiegeschiedenis en meertaligheid, krijgen meer aandacht in het curriculum.
- DENK wil een wettelijke verplichting van inclusieve stilteruimten op alle scholen. Dit biedt leerlingen een plaats om te reflecteren, te ontspannen, hun gedachten te ordenen of om hun gebed te verrichten. Ook stimuleren wij het aanbieden van faciliteiten zoals wassingsmogelijkheden.
- We realiseren gratis ontbijt en lunch op elke school.
- Wij beperken vroege selectiemomenten in het onderwijs om gelijke kansen te bevorderen.
- Wij investeren meer in preventieve zorg, zoals gezondheidschecks, voedingsadvies en bewegingsprogramma's.

PvdA/GL

- We blijven scherp letten op de prestatiedruk in het primair en voortgezet onderwijs en moedigen scholen aan om in gesprek te gaan met leerlingen over mentale gezondheid. Ook gaan we preventieve lessen aanbieden over mentale gezondheid in het PO en VO.

- Extra aanbod op school. We zetten in op financiering voor gemeenten zodat gezond ontbijt wordt aangeboden en een gezonde lunch voor leerlingen die niet naar huis gaan. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat deze taak op het bordje van de leraren terecht komt. In alle scholen is alleen nog maar gezond en verantwoord voedsel te krijgen. Daarnaast kunnen aanvullende taallessen worden aangeboden. We faciliteren de ontwikkeling naar brede scholen en integrale kindcentra. We ondersteunen samenwerking tussen de opvang en scholen door de voorwaarden samen te brengen in één wettelijk kader en één financieringsstructuur. Om de kansen van kinderen te vergroten zijn in verschillende regio's rijke schooldagen ingevoerd: elk kind krijgt een rijk programma met sport, cultuur, techniek, natuur, begeleiding en nabije zorg met een goede balans tussen inspanning en ontspanning. Wij willen deze ontwikkeling van rijke schooldagen doorzetten en op termijn verder uitbreiden in de rest van het land.
- Jongeren moeten kunnen uitgaan. We willen geen samenleving waar jongeren onder de 18 jaar, die geen alcohol mogen drinken, alleen maar in de schaduw kunnen samenkomen en er geen sociale controle is. We bevorderen daarom dat er in steden en dorpen meer uitgaansmogelijkheden voor jongeren komen. In buurthuizen, sportverenigingen of gewoon horeca die wel toegankelijk voor jongeren is.
- Verder zorgen we dat er op iedere school weer gymles wordt gegeven door een gecertificeerde leraar en is ons doel dat ieder kind een zwemdiploma haalt.

Volt

- De mentale gezondheid van veel Nederlanders staat onder druk. Een steeds grotere groep jongeren heeft last van angst en depressie sinds de coronapandemie. Suicide is op dit moment doodsoorzaak nummer één onder jongeren. Dat zijn pijnlijke statistieken. Statistieken die vragen om aandacht en Investeringsen. Er moet meer aandacht komen voor mentale gezondheid in het onderwijs, door mentale gezondheid als vak op te nemen in het curriculum. Daarbij wil Volt het onbegrip voor ADHD en autisme verkleinen met lesprogramma's voor leraren en medeleerlingen.
- We schaffen de Centrale Eindtoets in het primair onderwijs af. Dit leidt tot kansenongelijkheid en onnodig veel stress onder kinderen.
- We verzorgen gratis en gezonde schoolmaaltijden naar Zweeds voorbeeld in het onderwijs, waarbij de schoolmaaltijd gezien wordt als onderdeel van het onderwijsprogramma. Hiermee wordt gezond eten bevorderd, ongelijkheid aangepakt en zit niemand meer met honger in de klas.
- We zorgen voor een inclusieve en laagdrempelige toegang tot sport voor iedereen. Zo zorgen we voor meer bewegingsonderwijs en meer bewegingstoestellen in woonwijken, betere aansluiting tussen het onderwijs en sportverenigingen, en meer financiële middelen voor kinderen uit minimagezinnen om te sporten.
- Zwemles wordt gestimuleerd en beter toegankelijk voor alle kinderen, mensen met een beperking en ouderen. Dit doen we onder andere door zwemles verplicht onderdeel van het bewegingsonderwijs te maken en wanneer er geen zwembad binnen fietsafstand van de school is, voor financiering van vervoer te zorgen.

D66

- We waarborgen de sociale veiligheid en gelijke behandeling op iedere school voor leerling, student en leraar, zodat ieder kind en iedere leraar veilig onderwijs geniet. De inspectie zet extra in op sociale veiligheid, krijgt ook tot taak in te gaan op individuele klachten en doet aangifte indien nodig. We breiden de Wet sociale veiligheid op scholen uit met leraren.
- We gaan door met gezonde maaltijden op school. We stimuleren een gezonde leefstijl en daarmee gezond opgroeien.
- Het verdienmodel van sociale mediabedrijven is erop gericht om ons zo lang mogelijk op het platform te houden, zodat zij zo veel mogelijk geld verdienen met advertenties. Dit perverse model leidt tot het gebruik van verslavende algoritmes, ongeacht de schade voor kinderen en (jonge) mensen op het vlak van

sociale veiligheid, mentaal welzijn en concentratievermogen. D66 wil daarom dat de Europese Unie in de toekomst ook de effecten van algoritmes op mentaal welzijn meeneemt en zo nodig aan banden legt.

- We vergroten de aandacht voor mentale gezondheid, met name bij jongeren. Met werkgevers en onderwijsinstellingen maken we afspraken over preventie. Na behandeling bieden we ook begeleiding met nazorgtrajecten of bij een herstelacademie.
- We willen dat zoveel mogelijk kinderen voldoen aan de beweegnorm van vijf uur bewegen per week. Hiervoor krijgen kinderen op school minimaal twee uur per week bewegingsonderwijs door een vakdocent (zie 'Een rijke schooldag voor elk kind'). Daarnaast krijgen alle kinderen voldoende mogelijkheden om tijdens en bij hun school drie uur per week buiten te spelen en te bewegen.

BBB

- De prestatiedruk, de nadruk op hoge opleidingsniveaus, schoonheidsidealen en de invloed van sociale media leggen zware druk op jongeren. Als samenleving moeten we erkennen dat elk kind anders is en mag afwijken van de norm, zonder meteen het stempel afwijkend te krijgen. Daarom pleit BBB voor een brede maatschappelijke discussie over dit onderwerp, waarbij we ons afvragen hoe we ervoor kunnen zorgen dat iedereen gewoon zichzelf mag zijn, zonder onnodige druk om aan vastgestelde normen te voldoen.
- We ondersteunen scholen om gezond voedsel, d.w.z. lokaal, van dichtbij en direct van het land, aan te bieden aan hun leerlingen.
- Daarnaast hecht BBB veel waarde aan het vergroten van de weerbaarheid van leerlingen, scholieren en studenten zodat zij kritisch kunnen denken en hun zorgen kunnen delen.
- In het basisonderwijs komt structureel geld voor meer bewegingsonderwijs, het liefst elke dag. Schoolzwemmen wordt waar mogelijk weer geïntroduceerd.

NSC

- Om kinderen te helpen zichzelf te concentreren, zijn mobiele telefoons en andere digitale communicatieapparatuur op school alleen toegestaan wanneer deze nodig zijn voor de les.

BIJ1

- Scholen moeten verantwoordelijkheid nemen om een veilige leeromgeving te creëren voor Zwarte, niet-witte en queer leerlingen. In samenwerking met ervaringsdeskundigen en professionals, wordt er beleid gevormd om kansenongelijkheid, onder advisering en discriminatie binnen onderwijsinstellingen tegen te gaan. Er worden middelen vrijgemaakt voor trainingen aan onderwijsinstellingen over racisme, discriminatie en de doorwerking van kolonialisme. Daarnaast wordt het makkelijker voor scholieren en studenten om meldingen te maken van racisme en discriminatie.

SP

- We willen meer gymlessen en sportbeoefening op school, onder leiding van vakleerkrachten. Ook zwemveiligheid moet meer prioriteit krijgen, onder andere door het invoeren van meer schoolzwemmen in het basisonderwijs."

CDA

- Het CDA wil deugdelijk onderwijs op alle niveaus. Dat gaat over meer dan goede cijfers voor rekenen en taal en het opleiden voor een beroep. Onderwijs is bij uitstek de plek om ieder talent tot bloei te brengen en te ontwikkelen tot een goede burger.

- Het CDA is voorstander van een mobieltjesverbod in de klas, zodat kinderen tijdens de les niet worden afgeleid en alle tijd en aandacht uitgaat naar het onderwijs. Scholen hebben hier in eerste instantie zelf een verantwoordelijkheid.
- Er komen extra investeringen in sport en bewegen. Iedereen moet de gelegenheid hebben voldoende te kunnen sporten en bewegen. Onze investeringen dragen bij aan vitale verenigingen en toegankelijke sport voor iedereen."

SGP

- CONCREET WIL DE SGP: een Deltaplan mentale gezondheid om de veerkracht (met name van jongeren) te versterken;
- Prestatiedruk in het onderwijs en op de arbeidsmarkt, de invloed van sociale media en de afwezigheid van ouders zorgen voor stress, eenzaamheid en depressies. Kinderen en jongeren varen wel bij een liefdevolle en stimulerende omgeving, thuis, in de buurt en in de klas. Dan ontwikkelen zij zich het best. Dat vraagt meer aandacht voor wat opvoeders nodig hebben. Laten we ouders, opa's en oma's en leraren meer betrekken en steunen."

VVD

- We willen ervoor zorgen dat (mentale) problematiek sneller gezien en verholpen wordt, om erger te voorkomen. We verstevigen de rol van sportverenigingen, het onderwijs en de werkgevers hierbij.
- Ieder kind verdient een kansrijke start. We gaan daarom door met gratis schoolmaaltijden en komen met een toegankelijke huurregeling voor kinderen die dat het hardste nodig hebben. Scholen benadrukken dat de vrijwillige ouderbijdrage echt vrijwillig is en gebruiken de bijdrage alleen voor extracurriculaire activiteiten.

PVV

- Geen relevante punten

JA21

- Ook willen we schoolzwemmen verplicht stellen, zodat ieder kind in Nederland leert zwemmen en daarmee de zwemveiligheid geborgd wordt.

FVD

- Geen relevante punten